

VESZPRÉMMEGYEI UJSÁG

Politikai lap. — Megjelenik minden csütörtökön és vasárnap.

Előfizetési árak: Egész évre 12 kor. Fél évre 6 kor.
Negyed évre 3 kor. Egy óra 1 kor.

Lelkészek, tanítók, községi jegyzők 8 koronáért kapják a lapot.

Egyes szám ára a csütörtöki lapból 8, a vasárnapiból 16 fillér.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő:

Ifj. Matkovich László.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Veszprém, Buhim-
utca 12.

Csütörtökön, pénteken, vasárnap és hétfőn a lapok
az utcán is árusítatnak.

Jobbra-balra.

„Ibis redibis muquam in bello peribis”.
Továbbá: „Reginam occidere nolite timere
bonum est si omnes consenciant ego non
contradico” — és így tovább. E fajták azok
a nyilatkozatok, amelyeket vessző és pont
nélkül tesznek a szerb vezetőség urai, hogy
a hivatalos szerb sajtó a szükséghez képest
alkalmazván az interpunkciókat, harcias vagy
békés jelleget adhasson azoknak. — Azon-
ban ezek a magyarázatok nagyon hason-
litanak az egyszeri uriaszonymnak az eljárá-
sához, akinek a jogász fia sok pénzt ellum-
pollt, tehát még többet pumpolt hazulról.
Egyszer is jön a távirat az apának:

— Apám pénzt; fiad Feri. —

Az öreg káromkodott eme brüszk hangu
távirat miatt. De a felesége kérlette, hogy
hiszen nem olyan rossz az! És olvasta:

— Apám (kérek küldj — szömepta-
karitásból kimaradt) pénzt, (kezdet csokolja
— ismét szömeptakaritásból kimaradt) fiad
Feri. —

Az egyik verzió szerint az apa meg-
békült. A másik szerint ellenben azt távira-
toztá vissza:

— . . . . . neked pénzt, apád Dani. —

Már most attól függ, hogy az osztrák-
magyar monarchia melyik apa példáját fogja
követni . . . ?

A sorok között.

A szerajevói rémtett folytán elő-
állott politikai helyzetről elhangzott nyi-
latkozatokból s az egyes államok visel-
kedéséből már le lehet szűrni az
igazságot, amely-hogy mindenkit rend-
kívüli módon érdekel, az természetes.

A felől senkinek sincs és nem is
lehet kétsége, hogy annak a borzalmas
eseménynek politikai háttérében Szer-
biának a keze — pozitív vagy nega-
tív — közreműködött, akárhogy ta-
gadják is azt hivatalosan. A tendencia
sem lehet titok senki előtt: tudni-
illik, hogy Boszniában forradalom ké-
szítették elő, melynek következtése
eme tartományoknak az Osztrák-Magyar
monarchiától való elszakítása lenne.

Más és fontosabb kérdés most az,
hogy Szerbiával szemben, amelyet a
mi monarchiánk a teljes elégtételadásra
és garancia nyújtására akar és fog
kényszeríteni, az európai nagyhatalmak
minő állást foglalnak el? Mert ehhez
képest mérlegelhetjük az esélyeket és
értékelhetjük a nehézségeket, amelyek
monarchiánknak a kitűzött célja eléré-
sében előtte állanak.

Az első pillanatban csak arról le-
hetünk bizonyosak, hogy Németország
nemcsak a hármasszövetségi viszony-
ból folyó kötelezettségei folytán, hanem
azért is feltétlenül támogatni fog ben-
nünket, mert monarchiánk erőmennyi-
sége őt is közelről érinti s annak meg-
fogyását a saját érdekéből is meg kell
akadályoznia. Olaszországot már in-
kább csak a szövetségi szerződésből
származó erkölcsi köteleességek kész-
tetik a monarchiával való kooperációra.

Ámde a velünk szövetségben nem
levő többi nagyhatalmak, különösen a
hármasszövetség tagjai eleintén, bár a
büntény feletti utálatuknak s a mélyen
sújtott család és uralkodóház iránti
résztvétlenségnek adtak ugyan kifejezést,
Szerbia viselkedése feletti kárhóztató
kritikájuk szavát nem igen hallatták.
Nem különösen Oroszország, amely-
nek magatartása pedig természetes,
hogy első sorban kell hogy bennünket
érdekeljen.

Most azonban ha valaki olvasni
tud a sorok között, a nyilvánosságra
hozott nyilatkozatokból azt állapíthatja
meg, hogy az európai nagyhatalmak
egyike se hajlandó Szerbia számára
kikaparni a gesztenyét vagy a miatt
kellemetlen helyzetet teremteni saját
magának. S így emélfogva ez az or-
szág izolálva, kénytelen lesz a mi kö-
vetelésünknek feltételek nélküli telje-
sítésére.

Ez bizonyára a mi ügyes és lelki-
ismeretes diplomáciánknak s általában
a helyes mederben vezetett külpoliti-
kánknak kétségtelen sikere s a jövő
alakulását illetőleg reánk nézve meg-
nyugtató. Mindamellett bizonyosak va-
gyunk a felől, hogy monarchiánk nagy
államférfiai kellő óvatossággal fogad-
ják Oroszországnak néhány nap óta
szerb-ellenesnek látszó nyilatkozatát.

Jól teszük, mert evvel az orszá-
gal mi is úgy vagyunk, hogy „ambá-
tor végtelenül tiszteljük, mégis attól
tartunk, hogy megcsal bennünket.

—cht.—

Politikai hírek.

Szerbiával szemben. Gróf Tisza
vasárnap Bécsben volt és tanácskozott gróf
Berchtold külügyminiszterrel és báró Burian
6 felsége személye körüli miniszterrel, aki-
nek részvételével hétfőn este volt Budapes-
ten minisztertanács. Bizonyos, hogy már
tisztázva van az állásfoglalás, melyet egy a
magyar kormány valamint a monarchia kül-
ügyi vezetősége Szerbiával szemben elfogal-

s lehet, hogy mire e sorok napvilágot lát-
nak, készen lesz a jegyzék, sőt talán már át
is lesz nyújtva, amit a monarchia Szerbiához
intéz, mert gróf Berchtold külügyminisztert
a király kedden kihallgatáson fogadta. —
Németországban úgy látszik már ismerik is
a jegyzék tartalmát. S ott az a vélemény,
hogy monarchiánk követelése teljesen joga-
sak s hogy idegen hatalmak nem avatko-
znak a tárgyalásba. Ez azonban attól fog
függni, hogy vajjon Oroszországnak nem-e
volna drága mulatság Szerbiáért exponálni
magát? Ha igen, úgy bizonyára ő is azon
lesz, hogy monarchiánk követelése honorálva
legyenek. Ami annál inkább lehetséges, mert
egy beavatkozás az entente hatalmak részé-
ről esetleg megsemmisítene azokat az elő-
nyöket, amelyeket azoknak a Balkánháboru
s az albániai események szereztek. — Ez-
időszerint azonban a háború réme még nem
fenyeget közvetlen veszéllyel, mert nem felel
meg a valóságnak, hogy *Hötendorf* *Conrad*
vezérkari főnök szabadságidejének megsza-
kításával visszahívatott volna. Épp ezért a
hazai és külföldi közvélemény más
okokban keresendő. — Különben a szerb
sajtóiroda is békés hangokat peng, azt ma-
gyarázván, hogy *Pastics* miniszterelnöknek a
Leipziger Neueste Nachrichten tudósítója előtt
tett nyilatkozatában semmi sem foglaltatik a
mi monarchiánk ellen.

Winter Áruház, Veszprém.

Nagy raktár

a legújabb fazonu és minőségű fűzők,
melltartók és fűzővédők. Nagy lera-
kat női és gyermek harisnyakból. Utol-
érhetetlen minőségű bőr-, svéd- és
cérna keztyűk. Legújabb divatu, min-
den minőségben és színben nap- és
esőernyők K 2:70-től feljebb. Nagy le-
rakat selyem, eredeti matyók hímzésű
és bőr ridikülökből. **Legújab b szabásu
blousok minden kivétel- és minőség-
ben.** Női divatcikkek legmegbízhatóbb
beszerzési forrása.

RENDKIVÜLI OLCSDI ÁRAK.

Telefon 124.

Közigazgatás.

Városok.

Veszprém.

(A tagosítás.) A kir. törvényszék a
fővárosi felmérési felügyelőség meghallgatása
után földmérőtől az öt pályázó közül *Erdélyi*
Ignác veszprémi mérnököt bizta meg s az
erre vonatkozó szerződést jóváhagyta. —
Ugyszintén jóváhagyta a részleges költség-
előirányzatot, amely 115 800 kor. végössze-
get mutat. Jogerő után dr. *Kerényi* Alajos
bíróhozát a határmegállá-
pításhoz.

Pápa.

(Kataszteri betétszerkesztés.) Az új
kataszteri felmérések, földbirtokok osztályba-
sorozása s az eddig előfordult birtokválto-

zások új telekkönyvi betétszerkesztést tettek szükségessé. Az erre a célra kiküldött betétszerkesztő bizottság megkezdte a működését a pápai járásbíróság telekkönyvi hatóságánál. S mivel a törvény értelmében a munkálatok körül felmerülő dologi kiadások a várost terhelik, a tanács felkérte a betétszerkesztő bizottságot, hogy a dologi szolgáltatások ezek költségeiről a várost sürögösen értesítse, hogy a szükségletű összeg a város költségvetésébe felvehető lehessen.

Községek.

Hánta.

(Biróválasztás.) E hó 3-án biróválasztás volt a községben, amikor is biróvá ifj. Tóth András, helyettes biróvá pedig Kovács Ferenc választottak meg.

Nyári felszerelés.

Lüster kabát, mellény
és tennisz nadrág 28 kor.
Vászon öltöny . . . 15 „
Nyers selyem öltöny 26 „
Tennisz nadrág . . . 9 „

Szabott árak.

Angol Ruha Áruház

Veszprém és Pápa
(Rákóczi-tér 1.) (Kossuth L. u. 9.)

Hirek.

— **A menhelyi főorvos jubileuma.** E hó 19-én délelőtt szűk körben ünnepelték a Veszprémi Áll. Gyermekmenhely orvosai és tisztviselői a tíz éves évfordulóját annak, hogy a kormány bölcsessége dr. Cseresnyés Józsefet állította a veszprémi gyermekmenhely élére. Az igazgató főorvosnak dr. Réthy Ede tart. törzsorvos tolmácsolta a kollégák és alárendelték jókívánásait, a nála megszokott ékesszólással méltatlan az ünnepelt érdemeit. De talán nem bántjuk meg a jeles szónokot vele, ha kétségbe vonjuk hogy elégséges kifejezéssel rendelkezett annak a sok-sok szépnek és jónak a méltatására, ami Cseresnyés József nevéhez fűződik s amelyet betetőzött az az áldásdús tevékenység, amelyet a lefolyt tíz év alatt eme főorvos és nagyjelentőségű társadalmi intézmény, a gyermekmenhely körül kifejtett. — Gyengének éreztük magunkat ahhoz, hogy Réthy kiváló szónoki készségével versenyre kelni merészkednénk. Azért a magunk részéről csak úgy jellemezhetjük a jubiláló igazgató működését, hogy a *nemes tétel* intézménynek *abból a fajtaból való vezetője*, amelynél arra meg van a garancia, hogy a cél szentsége épségben maradjon.

— **Birói vizsga.** Kapossy Artur kir. törvényszéki jegyző, dr. Kapossy Lucian pápai főisk. tanár fia, a birói vizsgát sikernél letette Budapesten. Az új biró hosszabb ideig a pápai járásbírósnál gyakornokoskodott.

— **Új csendőrszakasparancsnok.** Hindi Szabó László csendőrfőhadnagy Budapestről Veszprémbe lett szakasparancsnoknak kirendelve. — Eme előléptetés számba menő kirendelés a derék tiszt érdemeinek ellenértéke, aki kiváló tehetségével bizonyára méltó utóda lesz a palotaörséghöz kinevezett Mórjitz Lászlónak, akinek távozása óta a szakaszt Bognár Jakab járásörmester vezette mintaszerűen.

— **Véghely-émlékünnepély Almádi-ban.** Augusztus 9-én leplezik le Balaton-Almádban néhai Véghely Dezső, Veszprémvármegye közszerzetben és közbecsülésben

állott volt alispánjának, a nagy tudósnak és igazi magyar urnak, az almádi fürdő alapító munkásának emlékszobrát dr. Óvári Ferenc orsz. képviselő kezdeményezése és vezetése mellett nagy, országos jellegű ünnepség keretében. Az ünnepély programját legközelebb közöljük, addig is azt jegyezzük meg, hogy az ünnepségnek országos jellegét kölcsönöz egyebek között az a körülmény is, hogy az emlékszedést Márki Sándor, a kolozsvári egyetem tudós rektora, a Történelmi Társulat alelnöke fogja tartani, mely társulatnak a boldogult is egyik előkelő tagja volt.

— **Több lesz a levélsekény Veszprém-ben.** Wildenauer Kálmán, a veszprémi pósta kiváló gondossága, körültekintő felügyelje minden kérés nélkül, a községek érdekeire való tekintettel, saját iniciatívájából a veszprémi postaszekrények szaporítását eszközölte. Az új szekrények helye a Deák Perenc-utcában, a Kinizsi utcában, a Szentistván és Csátár-utca sarkán, a honvédlaktanyai állomáshoz vezető úton, a Jeruzsálem-hegyen stb. lesz. A város közönsége igazán hálás lehet ezért a figyelemért a derék postafelügyelőnek, aki e lépésével általános, habár kérelem formájában kifejezésre nem juttatott közóhajnak tett eleget.

— **Agyonsújtotta a villám.** Benkő Eszter, Mihácsy Sándor pápai póstaségédtiszt szép 18 éves lánya a szülei látogatására utazott Vas megyébe, Egyházasszecsődre. A múlt heti viharos idő alkalmával a szerencsétlen teremtést agyonsújtotta a villám. Táviratban értesítették erről a szolgálatát teljesítő fogadó apját, aki mélyen lecsolyva utazott el a szomorú viszontlátásra.

— **Lórugás.** Diksz János deveseri lakos Csöglén a vásárosok tömegén át vezetett minden elővigyázati rendszabályok alkalmazása nélkül a rugós lovát, amely alkalommal a csiklandós álat Buzás Benő csögléi lakost úgy megrugta, hogy ez megfeküdt az ágya. Dikszet feljelentették — Buzás feküdt a rugás miatt, Diksz pedig ülni fog.

— **A tisztviselőtelep árvíz alatt.** Mint Veszprém-ben, Pápán is roppant esőzések voltak a múlt hét végén, melynek következtében a tisztviselőtelep háta mögött folyó „Bakony-ere” megáradt és szombaton délután elöntötte a partjait, melyen a tisztviselőtelep is fekszik. A különben is nedves talajú, két szomszédos víz közé épült tisztviselőtelepet 30 centiméteres víz borította. — Vasárnap a meleg nyári nap megkönyörült a szegény tisztviselőknél és részben felszarította, részben medrébe terelte a rakoncátlan kis „Bakony-erét.”

— **Nem szíves fogadtatás.** Kiss Ágnes szentgáli hajadon bement Gombos Imréné udvarára, hogy az ezeknél dolgozó édesanyját hazarendelje. Ott azonban kellemetlen fogadtatás érte, mert Gombosné telfofozta. A leány se maradt adós a szóval, sőt avval is fenyegetődött, hogy felpörköli a házat. Mire Gombos Imre és neje kitaszították a leányt az utcára s ott úgy megverték, hogy több sérülés esett rajta. A verkedőket feljelentette a leány.

— **Kaputörő tanférfiu.** A napokban történt Balatonalmádban, hogy egy budapesti tanár este 11 óra tájban keresztül akart menni a nejevel együtt azon a kerítéssel körülvett területen, ahol a légsátrak állanak, amelyekben a csendet és nyugalmat élvező súlyos betegek tartózkodnak. A kapu, amely fölé nagy betűkkel ki van írva, hogy „Tilos az átjárás” azonban — természetesen — zárva levén, a kultura munkása szitkozódni, majd dörömbölni kezdett és midőn az ott alkalmazott felügyelő csendre intette és figyelmeztette, hogy ott átjárni nem lehet, a tanár ur nekiesett a kapunak, azt betörte és áthatolt a területen. Másnap ismétlődött a dolog avval a különbséggel, hogy a helyreállított kapu előtt állott a felügyelő, ki nem engedte a tanár urat a kapuhoz nyulni. A tanár ur nagy lármával vonult el ugyany-

nyira, hogy a betegek mind ijedve jöttek elő, a zaj okát tudakolando. Az igazgatóság — úgy halljuk — meg fogja tenni ellene a megtorló lépéseket. Ez a tény, amely nem hízog világot vet a magyar fürdő-élet jellegére, ahol kulturális intézmény alkalmazottja is ilyképp viselkedik, amiólt külföldi fürdőn bizonyára tartózkodnék, mert ott nagyon megütné a kormét.

— **Balta a gyermek kezében.** Legutóbb arról adtunk hírt, hogy a szülő: gondatlansága miatt milyen, csaknem végzetes szerencsétlenséget okozott az, hogy egy élesre fent kés egy éretlen kis fiu kezébe került. Most arról értesülünk, hogy Pápán hasonló szerencsétlenség okozója lett a szülői gondatlanság, amely megengedte történni, hogy egy ötszázötös kisgyermek csupa játékból baltával levágja két esztendő kis öccse két ujját, amelyet a favágó tőkére tételelt vele. Persze a megtorló eljárás megindult a szülők ellen, de az már nem növeszti helyre a csonka kisfiu ujjait.

— **Tűzek.** Dákán, amely oly gyakran tenyészt a vörös kakast, ismét tűz volt. A Lengyel-féle bérgeddaságban gyulladt ki egy közsénnel leintett szin és okozott nagy károkat. Mintegy 20.000 korona értékkel, ami azonban megtérül, mert biztosítva volt. — A pápai földmivessiskola majorjában is meggyulladt és porrá égett egy szalmaetős pajta. Nagyobb baj nem történt, éppen szelcsend volt — Adásztevelen cigarettázó gyermekek gyufájától Finta Sándor petrence szalmája égett el. — Tapolczafő községhez tartozó Hagymási csárárdának pedig az istállója és a lángok martaléka. E tüzet valószínűleg gyujtogatás okozta. Kár elég, mert biztosítva alig volt valami.

— **Leforrázta a gőz.** Vasárnapra virradó éjjel a pápai Perutz-féle textilgyár kazánházában foglalatokodott Gergely Lajos, a gyár irodaszolgája, mikor a gőzvezetékben egy nagy tömeg forró gőz és víz csapott ki és arcát-tesztét agyonégette. Súlyos sebeivel Budapestre szállították.

— **Kölcson és tulajdon.** Vörös Lajos fokszabadii születésű cipészsegéd együtt dolgozott Mervel Károly cipészsegéddel egy vörösbereányi cipészparaszánál. Vörös egy ízben kölcson kért és kapott Merveltől 12 koronát. Ez alkalommal meglátván, hogy kollégájának több pénze is van, azt, 37 koronát a zsebéből kilopva, eltulajdonította, azután kerekelt oldott. A síófoki csendőrség azonban letartóztatta. De aig néhány koronát talált nála, mert a többi a tettes — állítása szerint — Székesfehérvárott egy bordélyházban elmulatta.

WINTER ÁRUHÁZ, VESZPRÉM.

Állandó nagy játékvásár,
gyermekkertészeti cikkek.

Mindennemű
úri-, női- és gyermek sport-cikkek
legkényelmesebb beszerzési helye.

Külön osztály
fürdő idény cikkekben.

RENDKIVÜLI OLCÓSÓ ÁRAK.

Telefon 124.

Egy teljesen jókarban levő Remington írógép jutányos árért eladó. Megtekinthető Szalai Mór elektrotechnikusnál, Veszprém, Rákóczi-tér 24.

Szentgálon, a legnagyobb forgalmu helyen halál eset miatt egy korcsma, mézárás és hentes üzlettel együtt minden órán eladó. A feltételek dr. CSOMASZ Béla veszprémi ügyvéd ur irodájában a hivatalos órák alatt megtudhatók. Haszonbérbe is megkapható. Az üzlet áll egy nagy és egy kisebb vendégszobából, mézárászék, vágóhid, jégverem, istálló, pince, kamara, padlás, udvar is van hozzá.

Ébredő óra 3 korona. Zseb-órák K 3.—4.50 és 5.50 jótállással, duble lánc 70 fill. és K 1.50. **Pongrácz Andor** üzletében Veszprém, Óvári-utca. Óriási választék pénz- és egyéb bőrtárcákból, utazótáskák, minden alaku zsebkések, önbortvák, valódi Gillette kések, botok, esernyők, divatos levélpapírok, szappanok, illatszerek, tajtpipák és szípkák stb. Tegyen próbavásárlást. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltnék.

Mayersberg Samu

bádogos és vízvezeték berendező

Telefon 78. **Pápa** Telefon 78.

Berendez modern fürdőszobákat és angol klozeteket.

Vízvezetési és csatornázási cikkek-ből állandóan nagy raktár.

Készít épület- és díszmű bádogos munkákat teljesea rajz szerint, ugy-szintén villanycsengő és házitelefons bevezetések.

Mintaraktár, iroda, műhely: **Petőfi-ut 3.**
Levélbeli megkeresésekre pontosan válaszol.

Winter Áruház, Veszprém.

Saját készítményű

férfi fehérenemű osztály.

Kitűnő minőségű fehér ing K 2.50-től feljebb. Nagy raktár sephier-, sport és apacs ingekben.

Francia és német szabású fehér és színes lábravalók.

Harisnya és socknikban valamint nyak-kendőknél versenyen kívül állunk ugy árákban mint minőségben.

Nagy választék mindenemű ural divatickekben

Rendkívüli olcsó árak.

Telefon 124.

Egyház. Iskola.

† Tanácsbíró. A dunántúli ref. egyházkerület a megüresedett tanácsbíró tisztre nagy többséggel dr. Antal Gézá, a pápai kerület illusztris képviselőjét választotta meg.

A gondolt és beszélt nyelv.

(Folytatás.)

2. §. A nyelv változásának alanyai és okai általában.

Alig van két ember, még testvérek sincsenek, kik egészen egyformán beszélnek. Ennek oka az egyes emberek eltérő pszichikai és fizikai képességében rejlik.

A nyelvtudomány számos tényezőt ismer, melyek a nyelv változásait okozzák. A nyelv változásainak egyik főoka az egyén folytonos változása. Ez a történelmi ok. *)

Az egyéni nyelvváltozás okát *Simonyi* (Tüzetes magyar nyelvtan) a társas érintkezésben találja. A társas életben különböző életmódu és eltérő műveltségű egyének érintkeznek egymással.

A gyermeknyelv ismert hosszas fejlődését, változását természetesen nagyobb figyelembe nem vehetjük, ha a nyelv valódi fejlődését és változását a már felszertült kortól számítjuk. *Meringer* véleménye szerint a hangváltozások nem a gyermekektől, hanem a felnőttről erednek. Mint a magán- és a közéletben, úgy a nyelv alakulásában is a férfi vezet. **) *Meringer* felfogásával szemben *Passy* ***) a nyelv folytonos változásának okát a gyermekben találja.

A gyermek nyelvtanulásából magyarázza a kiejtés változását. Nem fogadja el, hogy ugyanazon egyén ajkán is változhatik idővel a hangok képzési módja. Pedig *Balassa* szerint a gyermek nyelve felszertült korában is folyton változik értelmi fejlődése és környezetének hatása alatt. A nyelv tehát ugyanazon felnőttről ajkán is változhatik — egész életen át. Uj kiejtésbeli formák képzése — mondja *K. Brugmann*****) — valamely nyelv egyes emberektől vagy a beszélők valamely térbelileg vagy társadalmilag korlátolt köréből indul ki. *Utánzás* által és abban a kölcsönhatásban, melyben az *individuum* és a közösség folyvást állanak, a fellépő újítások az érintkező társaság nagyobb részére, vagy az egész érintkező társaságra által mennek.

Az ember utánzási hajlama legjelentősebben a gyermeknél mutatkozik. Az egyéni, illetőleg a gyermeknyelvi fejlődésben eszerint bizonyos fokozatokat különböztetnek meg. Az utánzás elméletét a gyermeknyelvre vonatkozólag külföldön *Preyer*, *Oltusewsky*, *Wundt* és *Meumann* fejtegettek. Nálunk a gyermeknyelvi irodalom főbb képviselői *Nagy László* (A gyermektanulmányozás mai állapota. — Budapest, 1907.), *Dr. Ranschburg Pál* (A gyermeki elme ép és rendellenes működése, egészségstana és védelme. Budapest 1908.), *Sarbo Artur*, (i. m.), *Vétes József* (A gyermeknyelv hangtana, Nyelv. Füz.), mindenekelelt *Balassa J.* (A gyermek nyelvének fejlődése. Nyt. K. 1893.)****) *Meumann* a gyermeknyelvi fejlődésében az echolaliát (szóutánzás) és az onomatopoeitika fokot különbözteti meg, mely utóbbin a gyermek már a tárgy vagy a jelenség acustikai jelét utánozza, pl. dupla s-sel jelöli a vonatot, dupla u kiejtésével a kutyát stb. A gyermek hangutánzása *Preyer* szerint eleinte belső ösztönének megnyilvánulása. A külső, tehát tudatos utánzás 2-ik életévben (20 hónap) jelentkezik. Az utánzási képesség megmarad a felnőtteknél is és pedig oly különbségekben, hogy azokra az ember alig emlékezik — mondja — *Meringer******)

Az egyéni nyelvfejlődésnek phasisokra különítése azonban bajos dolog. Legfőljebb azt mondhatjuk, hogy más a gyermek beszéde, mint az ifjúé, más a férfiué, mint az elagyott emberé, azaz gondolat és érzésvilágukkal együtt koronkint változik beszédük is*****) *Brugmann* szerint rendszerint a fiatalabbak azok, kiknél a mozgalom kezdődik.

*) *Rubinyi M.* Ált. Nyt., Tud. Zsebszótár. 192/3, 28 és 29 ll.

**) i. m. 42 l., l. ismert. *Szilasi M.*: Nyt. K. 1897. 468 l.

***) *Etude sur les changements phonétiques et leurs caractères généraux.* Paris 1890; ism. *Balassa J.* Nyt. K. 1890, 450—451 ll.

****) *K. vgl. Or. S. 37 l.*

*****) *Rubinyi M.* A hangutánzás problémájának történelméhez, Budapest, 1913 különnyomat 14 l.

*****) i. m. 39 l. — Forrásul használható e kérdésben *Sprachentwielung der Kinder und der Menschheit*, *W. Rein-féle Encyclop. Handb. d. Pädag. VIII.*

*****) *Sarbo A.* i. m., l. értekezésem 3—6 ll.

WINTER ÁRUHÁZ, VESZPRÉM.

Nagy választék

női és leány diszitett kalapokban.

Állandó nagy raktár

a legújabb modelu kalapformákban.

Alakítások és gyászkalapok soron kívül azonnal készíttetnek.

A legmegbízhatóbb szolid kiszolgálás.

Rendkívül olcsó árak.

Telefon 124.

Igazságügy.

§ **Kinevezés, áthelyezés.** Az igazságügyminiszter dr. Deszkássy Lajos veszprémi trvszéki jegyzőt a győri táblához tanácsjegyzőnek rendelte be. — A bpesti ítélőtábla elnöke dr. Balázs Jenő, Boskovitz Sámuel pápal kályhagyáros fiát a mezőtúri járásbíróshoz díjas joggyakornokká nevezte ki. — Az igazságügyminiszter dr. Hegedüs László komáromi trvsz. joggyakornokot a veszprémi törvényszékhez jegyzővé nevezte ki.

Tudomány. Művészet. Irodalom.

* **Vidéki színészet.** A nyári szezon alatt Siófok fürdő közönségét *Szalkay Lajos*, *Bkenesé* pedig *Kollár Gusztáv* színtársulata szórakoztatja. Mindkét operett társulat igen jó erőkből áll.

* **Magyar Figyelő.** A folyóirat most megjelent száma vezetőhelyen búcsúztatja el *Ferenc Ferdinánd* trónörökösét és mondja el reflexzióit a megrendítő gyászeshoz. *Adorján Andor* a balkáni eseményeknek talán legnagyobb ismerőse nálunk, nagy tanulmányt közöl a balkáni helyzetről, amelyben az összes függő problémákat és eshetőségeket rendszeresen és logikusan tárja fel. *Simontsits Elemér* a közigazgatási reform alkalmából a vármegyéről ír cikket. Nagyon érdekes *Hegedűs István*nak „Drávántulról” című dolgozata, amely a trialista propagandára mutat rá, míg *Peisner Ignác* „Szociális kérdések a régi Budapesten” címen érdekes kultúrtörténelmi adatokat dolgoz fel. A szép irodalmi részben *Ujhelyi Nándornak* „Tabán” című regény folytatását találjuk. A gazdag „Följegyzések” rovat és a „Külföldi szemle” egészíti ki a szám értékes tartalmát. A „Magyar Figyelő” szerkesztősége és kiadóhivatala Budapest, VI., Andrassy-ut 16 sz. alatt van. Az előfizetési ár egész évre 24.—, félévre 12 korona.

Képes levelezőlapok.

Siófok, Kenese, Balatonalmádi, Bfüred, Tihany és más igen szép **balatoni tájképes levelezőlapok**

kicsinyben és nagyban elárúsítása

PÓSA ENDRE könyvkereskedésében

Veszprém, Rákóczy-tér 3. sz.

(Saját ház.)

Telefon 93

WINTER ÁRUHÁZ, VESZPRÉM.

Nyári férfi harisnya Occasio.

1 tucat férfi sockni, sima divatszínekben	K 3.50
1 tucat férfi sockni, divatcsikkokkal	K 3.85
1 tucat férfi sockni, nyerszínű (mako) kötött	K 5.50
Férfi flór sockni, minden színben, párja	85 fill.

Rendkívüli olcsó árak.

Telefon 124.

APOLLO-mozi Veszprém.

Ma csütörtökön és holnap
pénteken

A Duna.
(Látványos.)

Az első kaland.
(Humoros.)

Szerencsés véletlen.
(Dráma.)

A kürtjel.
(Dráma.)

Jönnek a zsványok.
(Vigjáték 2 felvonásban.)
A főszereplő Asta Nilsen.

Szombaton

A milliomos halála.
(Dráma 2 felvonásban.)

Ne sirj anyám.
(Dráma.)

Leó náthás.
(Humoros.)

Lustaság is haszonnal jár.
(Humoros.)

Kázmér kisertet lát.
(Humoros.)

Finnországi tájak.
(Természetes.)

Közgazdaság.

∞ Uj biztosító főügynök. A Triesti Ált. Biztosító Társulat veszprémi főügynökségét, amelyet eddig Rosenthal Nándor és fia cég képviselt, Gunszt Ignác helybeli divat-árkereskedőre ruházta át. — A lemondott főügynököt, aki — amiként az igazgatóság-nak lapokban megjelent hirdetménye is mondja — „kölcsonós, barátságos megegyezés” útján lépett vissza, őszintén sajnálni fogják az érdekeltek, mert Rosenthal Nándor egy kiváló köteleességtudású, pontos, lelkiismeretes és különösen megbízhatóságáról közismert derék üzletember, akivel azonfölül a foglalkozását meghaladó műveltsége folytán az érintkezés is igen kellemes volt nekik.

Mayersberg Samu

bádogos és vízvezeték berendező

Telefon 78. Pápa Telefon 78.

Berendez modern fürdőszobákat és angol klozeteket.

Vízvezetési és csatornázási cikkek-ből állandóan nagy raktár.

Készít épület- és diszmű bádogos munkákat teljesen rajz szerint, ugy-szintén villanycsengő és házitelef-on bevezetéseket.

Mintaraktár, iroda, műhely: Petőfi-ut 3.
Levélbeli megkeresésekre pontosan válaszol

Budapesti telefon: 104—09. szám.

Kolozsvári telefon 266. szám.

Kolozsvári (Heinrich József)

Ásvány és Gyógyszappangyár

R. T.

Gyár és-iroda:

Kolozsvár, Monostori-ut 51.

Központi iroda:

Budapest, IX. Lónyai-utca 25.

A legfinomabb kozmetikai ásvány- és gyógyszappanok dús választékban kaphatók.

KURTZ GYULA VESZPRÉMBEN és PÁPÁN

Uj és használt
zongora, pianino, harmonium
és cimbalom raktára.

Kölcsonzések, javítás- és
hangolások helyben és
vidéken is teljesítetnek.

Avult hangszerek újakért becséréltetnek.

**HIRDETÉSEKET
FÖLVESZ
A KIADÓHIVATAL.**

Veszprém r. t. város rendőrkapitányi hivatala.
3162/1914 r. k.

Hirdetmény.

A szerbtövis kiirtásáról szóló vármegyei szabályrendelet 2. §-a értelmében a szerbtövis irtását évenként július 15-től 25-ig kell teljesíteni. Felhívom tehát a városához tartozó ház és földbirtokosokat, hogy ezen ideig a szerbtövist irtsák ki, mert a határidő letelte után vizsgálat útján ellenőrzést fogok gyakorolni és a mulasztókat a fenthivatkozott szabályrendelet alapján szigoruan fogom büntetni.

Veszprém, 1914 július 18.

Dr. Török s. k.
rkapitány.

Winter Áruház, Veszprém.

Nagy gonddal kezelt
női fehérmű osztály.

Rumburgi, Hollandi és kreasz vásznakból készült női ingek, korsetták és alsók. Teljes menyasszonyi kelengyék a legfényesebb kivitelben.

Csecsemő- és gyermekkelengyék, ruhácskák, paplan- és kocsitakarók nagy választékban.

Állandó nagy raktár valódi svájci himzésekben, valamint óriási választék csipke és szallagokból.

RENKIVÜLI OLCÓSÓ ÁRAK.

Telefon 124.

Veszprém r. t. város rendőrkapitányi hivatala.
3163/1914 r. k.

Hirdetmény.

A cséplés megkezdése előtt felhívom a cséplőgéptulajdonosokat, hogy szabályszerű mentőszekrényeket kellő időben szerezzék be és azokat kifogástalan állapotban tartsák. A cséplési időszak megkezdése előtt vizsgálat útján fogok arról meggyőződést szerezni, hogy ezen felhívásomnak elég tettelet-e. A mulasztókat megbüntetés céljából a kir. járásbírósnál fogom feljelenteni.

Veszprém 1914 július 18.

Dr. Török s. k.
rkapitány.

